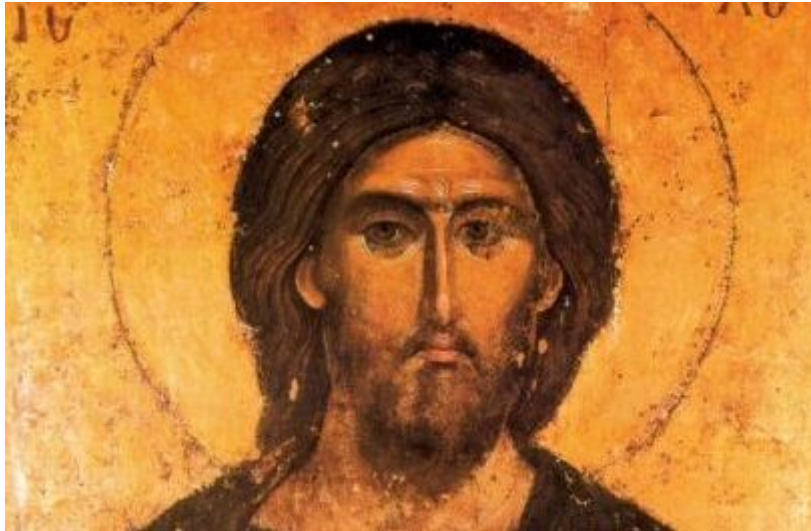
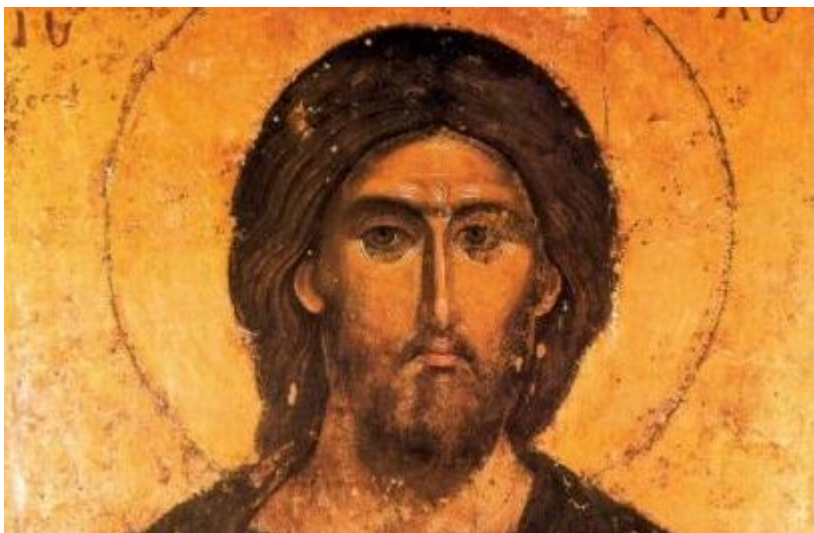

Ὁ Ἄνθρωπος τοῦ Θεανθρώπου καὶ ὁ Μηδενισμὸς τοῦ Ἀνθρώπου (Ἀθανάσιος Γιέφτις Ἐπίσκοπος)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

Τὸ ὄλο πρόβλημα γιὰ τὸν ἄνθρωπο εἶναι ἀκριβῶς αὐτό: νὰ εὐρεθῆ ἐν τῷ Χριστῷ καὶ νὰ μὴ ἐκπέση Αὐτοῦ, ἢ ἀφοῦ ἐξέπεσε (ὁ Ἀδὰμ καὶ ἐμεῖς) νὰ εὐρεθῆ καὶ πάλι ἐν Αὐτῷ ὡς Θεῷ του καὶ ἀνθρώπῳ του, διότι ὁ Λόγος Χριστὸς διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπο, διὰ νὰ τὸν ἐνώσῃ μεθ' ἑαυτοῦ, νὰ τὸν «ἐνυποστήσῃ» ἐν ἑαυτῷ, ὅπως λένε οἱ Πατέρες, καὶ ἔτσι νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὴν πληρότητά του ὡς ἀνθρώπου καὶ νὰ τὸν θεώσῃ, δηλαδὴ μὲ μία λέξη νὰ τὸν θε-ανθρωποποιήσῃ.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ Ἀδὰμ, δημιουργηθεὶς ἔβλεπε τὸν Θεὸ καὶ εἶχε κοινωνία μαζί Του, καὶ ἔπρεπε ἐν συνεχείᾳ ἐλευθέρως καὶ ἀγαπητικῶς νὰ φθάσῃ ἐν τῷ Θεῷ Λόγῳ στὴν πλήρη ἐνώση μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὴ θεώσή του. Διότι ἡ θεώση τοῦ ἀνθρώπου ἦταν ὁ σκοπὸς ὀλόκληρης τῆς θείας δημιουργίας, καὶ ἡ θεώση εἶναι ἡ

τελική ἀλήθεια τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ θέωση δὲ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δυνατὴ καὶ κατορθωτὴ μόνον ἐν τῷ Θεῷ Λόγῳ, ἐν τῷ Θεανθρώπῳ Χριστῷ, δυναμικὴ εἰκὼν τοῦ Ὁποίου εἶναι δημιουργικῶς ἐναποτεθειμένη στὸν ἄνθρωπο καὶ βάσει αὐτῆς καὶ μόνο πραγματοποιεῖται ἡ ἀυθεντικὴ ὑπαρξὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ κατὰ χάριν θέωσός του. Ἡ πρὸς θέωσιν δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ δεδομένη δυνατότης καὶ δυναμικότης τῆς θεώσεως δὲν εἶναι ἕνας «εὐσεβῆς πόθος» τοῦ «θρησκευτικοῦ» ἀνθρώπου, ἀλλὰ μία ἀνθρωπολογικὴ (=χριστολογικὴ, θεανθρώπινη) ἀλήθεια, ἡ ὁποία μαρτυρεῖται ἀκόμη καὶ σὲ αὐτὴν ταύτη τὴν τραγωδίᾳ τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅταν ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους, ὁ διάβολος, ἦλθε καὶ εἶπε στοὺς πρώτους ἀνθρώπους νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ θὰ γίνουν καὶ χωρὶς τὸν Θεὸ «θεοί», αὐτὸ ἦταν ἕνα μεγάλο ψεῦδος. Ἐνα ψεῦδος ὅμως προϋποθέτει πάντοτε μίαν ἀλήθεια, τῆς ὁποίας τὸ ψεῦδος αὐτὸ τυγχάνει ἢ κατάχρησις, ἢ διαστρέβλωσις, ἢ «λήθη», ἢ ἀναίρεσις, ἢ στέρησις. Ὁ διάβολος ἐψεύδετο συμβουλεύων τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἄνευ Θεοῦ «θέωση» (τὴν ψευδῆ, ἐπειδὴ ἄ-θεον «θέωσιν»), καὶ ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι «ψευδοῦς ὀρεχθέντες θεώσεως» (Ἰω. Δαμασκηνοῦ, P.G. 725) δεχθήκαμε καὶ ἀκολουθήσαμε τὴν προτροπὴ τοῦ διαβόλου, ἡ ὁποία μᾶς ὀδηγοῦσε πρὸς μίαν κατάχρησιν τῆς θεοσδότου, ἐν ἡμῖν, δυναμικῆς ἐφέσεως πρὸς ἀληθινὴν θέωσιν. Ἀλλὰ διὰ τῆς καταχρήσεως αὐτῆς ὄχι μόνο δὲν ἐπετύχομεν τὴν θέωσιν, ἀλλὰ καὶ κατεστρέψαμεν τὴν ὑπαρξίν μας τὴν ἀυθεντικὴν καὶ «τοῖς ἀνοήτοις συμπαρεβλήθημεν κτήνεσιν» (Ψαλμ. 68, 2).

Ἡ «ὄρεξις» τῆς θεώσεως μπορούσε νὰ ὑπάρχει, ἐπειδὴ προϋπῆρχε ἡ πρὸς τὴν ἀληθινὴν θέωσιν τοῦ ἀνθρώπου δημιουργικὴ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ ἡ προδεδωρημένη ἔφεσις ἢ δυνατότης ἢ δυναμικότης μέσα εἰς τὸν ἄνθρωπο πρὸς αὐτὴν τὴν θέωσιν, τὴν ὁποία ἔφεσιν δύναται μὲν ὁ ἄνθρωπος ἐλευθέρως νὰ καταχρᾶται καὶ νὰ διαστρεβλώνη, δὲν δύναται ὅμως νὰ τὴν ἀποβάλλῃ ἐντελῶς.

Ἡ δημιουργικὴ αὐτὴ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ ἡ δοσμένη στὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου κτιστὴ «εἰκὼν» (ἢ «ἐνέργημα») Του μὲ τίς δυνάμεις καὶ ἐφέσεις τῆς ἀποτελοῦν ἀκριβῶς τὸν «λόγο» τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὸ τελικὸ βάθος τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως καὶ ἐδῶ καὶ στὴν αἰώνιο ζωὴ. Ὁ ἅγιος τοῦ Χριστοῦ Ὁμολογητής, ὁ θεῖος Μάξιμος, ὅταν ὀμιλεῖ περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὀμιλεῖ γιὰ τὸν «λόγο» (ἢ τοὺς «λόγους») τῆς φύσεώς του, τὸν ὁποῖο ὀνομάζει καὶ «λογιότητα». Ἀλλὰ εἶναι φανερὸ ὅτι ἡ «λογιότης» αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου (ἢ «ὁ λόγος», ἢ «τὸ λογικόν») καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεὸ Λόγο, πὺ εἶναι ἡ Αὐτολογιότης, καὶ τὸν συνδέει πάλι μὲ τὸν Θεάνθρωπο Λόγο. Δὲν σημαίνει ἐδῶ ὁ «λόγος» τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου (ἢ «τὸ λογικόν», ἢ «ἡ λογιότης») κάτι τὸ μόνο «διανοητικόν» (ratio) ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε πάλι σημαίνει κάτι τὸ «αὐτόνομον» τοῦ ἀνθρώπου, τὴν

«αυτόνομία» ἢ τὴν «αὐτάρκειά» του, ἀλλὰ σημαίνει τὴν καθολικὴν (ἄρα καὶ «λογικὴ» καὶ «ὑπαρξιακὴ») ἐν ἀγάπῃ σχέση καὶ μετοχὴ καὶ κοινωνία αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου, ἐν τῷ Ὁποίῳ εὐρίσκεται ὁ θεῖος «λόγος» τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ θεῖος προορισμὸς του, ἡ «ἀρχὴ» καὶ τὸ «τέλος» του, τὸ Α καὶ τὸ Ω του, ὅπως καὶ «οἱ λόγοι» πάντων τῶν ὄντων, διότι ὁ Θεάνθρωπος Λόγος εἶναι «ἡ ἀλήθεια πάντων τῶν ὄντων», κατὰ τοὺς Ἁγίους (πρβλ. Κολ. 1, 15-20, Ἀποκ. 1, 8, 20, 5-6. Ἁγίου Μαξίμου, P.G. 91, 1081).

Χωρὶς αὐτὴ τὴν ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐλευθερίᾳ «λόγιον» ἢ «λογικὴν» (logosni) σχέσιν καὶ κοινωνίαν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Λόγο Χριστὸ ὁ ἄνθρωπος εἶναι μόνον «γῆ καὶ σποδός», «γῆ πάσχουσα», εἶναι μία πτώσις καὶ μία ἁμαρτία, «ἀποτυχία», ἀποτυχία δὲ διότι ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ του, καὶ ὑπάρχει μὲν τραγικῶς, ἀλλὰ δὲν ζεῖ, μὴ ἔχων οὔτε κἂν σωστὴν ἀνθρωπίνην «φύσιν» καὶ «ὑπόστασιν», οὔτε κἂν σωστὸ «σχέδιον» ἀνθρώπου, ἀλλ' εἶναι μία «ἔκπτωσις» καὶ ἐκ τῶν δυό. Καὶ εἶναι «πτώσις» καὶ «ἔκπτωσις» καὶ «ἀποτυχία» ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τὸν Χριστόν, διότι ἡ ψυχὴ του καὶ ὅλη ἡ ὑπαρξίς του εἶναι κατὰ φύσιν χριστιανὴ (ὅπως ἔλεγον οἱ Ἀπολογητές), χριστοκεντρικὴ καὶ χριστολογικὴ, διότι ἐδημιουργήθη κατ' εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ ἡ κατ' εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὑπαρξίς του ὑπάρχει καὶ ζεῖ τὴν ἀληθινὴν ζωὴν τῆς μόνου ἐν τῇ συνεχεῖ καὶ ἀδιακόπῳ ἀγαπητικῇ σχέσει μὲ τὸν Χριστό, Αὐτὸν ποὺ εἶναι «ἀρχὴ, μεσότης καὶ τέλος» τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅταν τὴν εἰκόνα αὐτὴ ἐν τῇ σχέσει τῆς μὲ τὸν Χριστὸ ἀρνεῖται ὁ ἄνθρωπος, αὐτὴ καὶ τότε δὲν ἐξαφανίζεται ἐντελῶς (ἀλλ' εἶναι «ὡς λίνον τυφόμενος») (Ματθ. 12, 20), ὅμως ὁ ἄνθρωπος τότε ἀρνεῖται τὸν ἑαυτό του ὡς ἄνθρωπο καὶ ἐρημώνει τὴν ὑπαρξίν του ἀπὸ τὴν «λογιότητά» του, ἀπὸ τὴν αὐθεντικὴν «ἀνθρωπότητά» του, βλάπτει καίρια καὶ ζημιώνει τὸν ἑαυτό του, πάσχει ὁ ἴδιος ὡς ἄνθρωπος, γίνεται «πάθος», γίνεται ἕνα «αὐτείδωλον», ὅπως τὸ διαπιστώνουν εἰς τὴν ἐμπειρίαν τους οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ὅταν ἐπιστραφοῦν πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστό: «Αὐτείδωλον ἐγενόμην τοῖς πάθεσι τὴν ψυχὴν μου βλάπτων, Οἰκτίρμων· ἀλλ' ἐν μετανοίᾳ με παράλαβε καὶ ἐν ἐπιγνώσει ἀνακάλεσαι· μὴ γένωμαι κτῆμα, μὴ βρῶμα τοῦ ἀλλοτρίου (τοῦ διαβόλου), Σωτήρ, αὐτός με οἴκτειρον» Μέγας Κανών, Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης, ὡδὴ δ').

Ἡ ἐμπειρία τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ συνεχίζεται ὡς βαθειὰ ἀνθρωπίνη καὶ βαθειὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐμπειρία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ τῶν αἰώνων, μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ νὰ ὑφίσταται «αὐτόνομος», δηλαδὴ μόνος του καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ Θεοῦ Λόγου, μὲ τὴν «αὐτάρκειά» του, τὴν δῆθεν ἀνεξάρτητον ἀπὸ ὁποιανδήποτε «ἐλευθερία» του. Διότι ἡ διεκδίκησις ἐνὸς «αὐτόνομου» ἀνθρώπου, ἐνὸς «χωρὶς Χριστοῦ» ἀνθρώπου (Ἐφ, 2, 12, 4, 18), χάριν μιᾶς «ἐλευθερίας» (σφετερισμένης καὶ αὐτῆς), καταντᾷ ἀναπόφευκτα εἰς τὸ

ἀντίθετο: εἰς τὴν τραγικὴν ὑποδούλωσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἀλύτους καὶ παραλόγους καὶ παρα-νόμους «νόμους» (ἢ ἀπρόσωπα «στοιχεῖα» καὶ «δυνάμεις») τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ διαβόλου, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν ἀπ-ανθρωπισμὸ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ὑπαρξιακὸς «οἶκος» τοῦ ἀνθρώπου χωρὶς τὸν Χριστὸ καὶ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματός Του μὲ τοὺς καρπούς της δὲν δύναται νὰ παραμείνει ἐπὶ πολὺ ἢ καὶ καθόλου ἄδειος («σχολάζων καὶ σεσαρωμένος», Ματθ. 12, 44), διότι, ἐπειδὴ δὲν «συνάγει» καὶ δὲν συνάγεται μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἔνεκα τούτου «σκορπίζεται» (Λουκ. 11, 23) καὶ διασκορπίζεται ἀπὸ τὸ «ἀκάθαρτον πνεῦμα» καὶ τὰ «ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα αὐτοῦ», καὶ γίνονται «τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων» (Λουκ. 11, 26). Ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τὴν συνεκτικὴ καὶ «ἐνοπιὸν χάρις τοῦ Χριστοῦ, πὺ εἶναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, φθείρεται καὶ ἀποσυντίθεται καὶ «λεγεωνοποιεῖται», ὅπως λέγει τὸ Εὐαγγέλιον (Μαρκ. 5, 9, 15), καὶ ὅπως ἀναγκάζεται ἐκ τῆς τραγικῆς πραγματικότητος νὰ τὸ ὁμολογήσῃ ἀκουσίως ἢ ψυχανάλυσις καὶ ὁ σύγχρονος ὑπαρξισμὸς.

Ἡ διεκδίκηση τῆς «αὐτονομίας» καὶ τῆς «ἐλευθερίας» τοῦ ἀνθρώπου ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν Θεάνθρωπο Χριστὸ (καὶ συχνὰ ἢ ἀναζήτησις τῆς «ἐλευθερίας» στὸ «Μηδέν») καταντᾷ νὰ εἶναι πλέον ἐλευθερία ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο (καὶ ὄχι γιὰ τὸν ἄνθρωπο), ἐκφυλισμὸς δηλαδή, ἢ μᾶλλον ἀνθρωποκτονία καὶ αὐτοκτονία τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως καὶ ὁ διάβολος ὑποσχεθεὶς στοὺς ἀνθρώπους τὴν «θέωσιν» ἀπέβη ἀνθρωποκτόνος ἐξ ἀρχῆς (Ἰω. 8, 44).

Πηγή: agiazoni.gr, ἀπὸ τὸ βιβλίον «Χριστός, ἀρχὴ καὶ τέλος»